

Sygn. akt VIII C 168/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant: Katarzyna Górniak

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

z powództwa T. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda T. B. kwotę 2.052,93 zł (dwa tysiące pięćdziesiąt dwa złote dziewięćdziesiąt trzy grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lutego 2020 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda T. B. kwotę 1.117 zł. (jeden tysiąc sto siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

Sygn. akt VIII C 168/20

UZASADNIENIE

W dniu 19 lutego 2020 roku T. B., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wytoczył przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. powództwo o zapłatę kwoty 2.052,93 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pełnomocnik powoda powołał się na zdarzenie drogowe z dnia 24 sierpnia 2018 roku, w wyniku którego uszkodzeniu uległ należący do R. K. (1) samochód marki H. nr rej. (...). Sprawca szkody ubezpieczony był w zakresie OC w pozwanym towarzystwie. Następnego dnia poszkodowany zawarł z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego. Z tytułu czynszu do zapłaty powstała kwota 4.046,96 zł. Oprócz tego wystąpiła konieczność holowania uszkodzonego pojazdu. Z tego tytułu koszt tego holowania wyniósł kwotę 364,57 zł. Pozwany zwrócił jedynie część powyższej kwoty uznając dobową stawkę najmu pojazdu na kwotę 65 zł netto. Łącznie pozwany wypłacił kwotę 2.158,65 zł z tytułu najmu pojazdu oraz kwotę 202,95 zł z tytułu kosztów holowania.

(pozew k. 6-9)

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

(odpowiedź na pozew k. 27)

Na rozprawie w dniu 24 września 2020 roku pełnomocnik pozwanego oświadczył, iż nie kwestionuje, iż zastosowana przez powoda dobową stawka czynszu najmu pojazdu jest stawką rynkową, jak również czas trwania najmu pojazdu.

(protokół rozprawy k. 51-51)

W piśmie procesowym z dnia 5 października 2020 roku pełnomocnik pozwanego oświadczył, iż nie kwestionuje stawki za holowanie uszkodzonego pojazdu .

(pismo k. 54).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 sierpnia 2018 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzony został należący do R. K. (1) samochód marki H. nr rej. (...). Sprawca zdarzenia posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie. Uszkodzony pojazd został z holowany przez powoda.

(okoliczności bezsporne, zeznania świadka R. K. k. 51odw-52)

Następnego dnia poszkodowany zawarł z T. B. umowę najmu pojazdu zastępczego F. (...) o nr rej. (...) ze stawką czynszu w wysokości 150 zł brutto za dobę. Umowa nie przewidywała limitu przejechanych kilometrów oraz uwzględniała zniesienia udziału własnego w szkodzie częściowej oraz całkowitej. Również tego samego dnia powód zawarł z R. K. (1) umowę cesji wierzytelności, w treści której cedent oświadczył, że przysługuje mu wierzytelność pieniężna z tytułu odszkodowania za wynajęcie pojazdu zastępczego w stosunku do wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za szkodę w pojeździe H. o nr rej. (...), powstałą w dniu 24 sierpnia 2018 roku. Przedmiotową wierzytelność cedent przelał na rzecz powoda. Poza tym R. K. (1) upoważnił T. B. do uzyskiwania wszelkich informacji dotyczących szkody.

(umowa najmu pojazdu zastępczego k. 22, zeznania świadka R. K. k. 52-odw-53, zeznania powoda T. B. k. 61. k. 76-79, umowa cesji k. 23,)

Za pośrednictwem poczty elektronicznej tego samego dnia tj. 25 sierpnia 2018 roku T. B. zgłosił szkodę do pozwanego towarzystwa i przesłał w formie elektronicznej dowód osobisty i prawo jazdy poszkodowanego, dowód rejestracyjny pojazdu poszkodowanego, umowę cesji, upoważnienie i umowę kupna-sprzedaży, protokół holowania, oraz oświadczenie Vat i dyspozycję wypłaty odszkodowania. Następnego dnia pozwany potwierdził zarejestrowanie szkody przesyłając w załączeniu ogólną informację o możliwościach najmu ze wskazaniem nazw sieci wypożyczalni jednakże bez danych kontaktowych ani regulaminów najmu stosowanych przez te podmioty. Wobec nieuzyskania wymaganych informacji powód poinformował pozwanego, iż będzie kontynuował najem na swoich zasadach.

(wydruk wiadomości poczty elektronicznej k. 24, zeznania powoda T. B. k. 61)

R. K. (1) użytkował pojazd zastępczy przez okres 21 dni. Zarówno pojazd uszkodzony jaki i wynajmowany wykorzystywał do pracy tj. do dostarczania posiłków.

(umowa najmu pojazdu zastępczego k. 22, zeznania świadka R. K. k. 51odw.-52)

T. B. wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 4.049,95 zł. Oraz fakturę nr (...) na kwotę 364,57 zł.. Pismem z dnia 15 stycznia 2020r. powód wezwał pozwane towarzystwo do zapłaty odszkodowania. Pozwany uznał zasadność najmu pojazdu i wypłacił kwotę 2.158,65 zł z tytułu czynszu najmu pojazdu zastępczego przyjmując dobową stawkę najmu na kwotę 65 zł netto oraz kwotę 202,95 zł z tytułu kosztów holowania pojazdu.

(wezwanie do zapłaty k. 26, faktura VAT k. 25, decyzja o przyznaniu odszkodowania k. 30-31, k. 32-33)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości ani rzetelności ich sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron. Podstawę ustalenia stanu faktycznego stanowił także dowód z przesłuchania świadków P. S. A. T. a także z zeznań powoda T. B..

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie zasady odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody statutowane w przepisie art. 436 k.c., oraz – w związku z objęciem odpowiedzialności posiadacza pojazdu obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej – przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2013, poz. 392 ze zm.). W kwestii zakresu szkody i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego, tj. przepisy art. 361 § 2 k.c. oraz art. 363 k.c. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych.

W myśl przepisu art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zaś zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody – odpowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c., art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Zakład ubezpieczeń w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej wynikającej z umowy ubezpieczenia przejmuje obowiązki sprawcy wypadku. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń nie może wykraczać poza granice odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, ale również nie może być mniejsza niż wynikła na skutek ruchu pojazdu mechanicznego szkoda.

Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, art. 822 § 4 k.c.).

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami był fakt zaistnienia zdarzenia komunikacyjnego z dnia 24 sierpnia 2018 roku, w wyniku którego należący do R. K. (1) samochód H. uległ uszkodzeniu. Do zdarzenia drogowego doszło z winy osoby ubezpieczonej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie. Przedmiotem sporu nie była zatem zasada odpowiedzialności pozwanego za przedmiotową szkodę. Pozwany nie kwestionował także uprawnień poszkodowanego do wynajęcia pojazdu zastępczego na czas likwidacji szkody jak również czasu trwania najmu oraz kosztów holowania.

Oś sporu w niniejszej sprawie stanowiła uzasadniona stawka dobową za najem, która w ocenie pozwanego wynosiła 65 zł netto za dzień najmu pojazdu zastępczego przez R. K. (1).

Odnosząc się do zarzutów pozwanego godzi się przypomnieć, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Jednakże, jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28), nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane. Istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 826 § 1 k.c.). Na ubezpieczycielu ciąży w związku z tym obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. Nie jest celowe nadmierne rozszerzanie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji gwarancyjnej ubezpieczyciela. W tożsamy sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 lutego 2019 roku (III CZP 84/18, OSNC 2020/1/6), akcentując, że w ramach tego obowiązku powinnością poszkodowanego, jako wierzyciela, jest lojalne postępowanie na etapie likwidacji szkody przez ograniczanie zakresu świadczenia odszkodowawczego ubezpieczyciela, a nie zbędne powiększanie wysokości szkody. Brak podjęcia takich działań mimo, że leżały w zakresie możliwości poszkodowanego, nie może zwiększać odszkodowania należnego od ubezpieczyciela zobowiązanego do naprawienia szkody. W tym zakresie należy proporcjonalnie wyważyć interesy poszkodowanego i ubezpieczyciela kierując się standardem rozsądnie myślącej osoby, która określone zachowanie uznałaby za celowe, konieczne i racjonalne ekonomicznie. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 roku (III CZP 20/17, OSNC 2018/6/56), wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że R. K. (1) wprawdzie został poinformowany o możliwości najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem pozwanego towarzystwa, jednakże pozwany nie przedstawił żadnej konkretnej oferty najmu tego pojazdu przy stawce 65 zł netto. Dodatkowo powód po zawarciu najmu pojazdu zastępczego z poszkodowanym, poinformował pozwanego za pomocą poczty elektronicznej o zawarciu umowy najmu i poprosił przekazania informacji mających wpływ na ustalenie czasu i kosztu najmu. Pozwany miał zatem pełną świadomość, że R. K. (1) zdecydował się wynająć samochód zastępczy u podmiotu trzeciego. Pomimo tej wiedzy nie przedsięwzięli żadnych działań, aby zweryfikować stawki powoda, czy też przedstawić poszkodowanym za jego pośrednictwem konkretnej oferty najmu pojazdu o warunkach tożsamyh do umowy zawarta z powodem. Wprawdzie pozwany po zarejestrowaniu szkody przesłał powodowi ogólną informację o możliwości najmu ze wskazaniem nazw sieci wypożyczalni, jednakże nie zamieścił w nich danych kontaktowych wypożyczalni ani stosowanych przez te podmioty regulaminów najmu.

W ocenie Sądu inercję pozwanego, będącego profesjonalistą, należy postrzegać w kategoriach milczącej akceptacji warunków umowy najmu zawartej pomiędzy powodem a poszkodowanym R. K. (1). Nie istniały bowiem żadne obiektywne przeszkody, aby pozwany zwrócił się do powoda o przesłanie przedmiotowych umów, a następnie, aby dokonał weryfikacji ich postanowień.

Poza tym pozwany nie kwestionował, że przyjęte stawki najmu w wysokości 150 zł brutto za dobę miały rynkowy charakter. Należy zwrócić uwagę, że zawarta przez powoda i poszkodowanego umowa najmu pojazdu zastępczego była korzystna dla najemców, gdyż nie przewidywała limitu przebiegu kilometrów, kaucji, jak również udziału własnego w szkodzie częściowej i całkowitej. Reasumując tę część rozważań Sąd uznał, że powód był uprawniony do przyjęcia stawki dobowej na wskazanym poziomie tj. odpowiednio 150 zł brutto.

Wobec udokumentowania przez powoda kosztów wynikających z najmu pojazdu zastępczego oraz holowania uszkodzonego pojazdu należy uznać zarówno wysokość czynszu najmu jak i czas najmu pojazdu zastępczego za uzasadnione. Obowiązek pozwanego pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego wynika również z wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego. Zgodnie z rekomendacją (...) z dnia 1 grudnia 2009 r. poszkodowany może żądać pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres, w którym nie było możliwe korzystanie z pojazdu, który uległ uszkodzeniu. Okres najmu winien być uzasadniony. Długość tego okresu warunkowana jest lojalnym zachowaniem

się poszkodowanego wobec ubezpieczyciela. W toku sporu ustalono, że zachodziła konieczność wynajmu samochodu zastępczego, bowiem samochód uszkodzony w wyniku wypadku komunikacyjnego był samochodem z którego korzystał poszkodowany, który używał przedmiotowego pojazdu do pracy. W rozpoznawanym sporze brak podstaw do uznania, że do zwiększenia rozmiarów szkody przyczyniło się działanie poszkodowanego. W ocenie Sądu za usprawiedliwione należy uznać korzystanie z pojazdu zastępczego w okresie w którym wystawiano fakturę za najem. Sytuacja, gdy doszło do poniesienia przez poszkodowanego wydatków na uzyskanie pojazdu zastępczego w okresie remontu uszkodzonego pojazdu albo przez okres niezbędny do nabycia nowego pojazdu stanowi wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodzącego, które by nie powstały bez tego zdarzenia, prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego, czyli straty (art. 361 § 2 k.c.). Przeważa w piśmiennictwie stanowisko, że muszą to być wydatki zmierzające do wyłączenia lub ograniczenia szkody i niewątpliwie są nimi koszty wynajmu pojazdu zastępczego w celu kontynuowania działalności gospodarczej lub zawodowej, ponieważ zapobiegają utracie określonych dochodów (art. 361 § 2 k.c.) Szkodę stanowią również konieczne wydatki związane ze zdarzeniem szkodzącym. Przy takim ujęciu, stratą w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. są objęte także wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu. Zwrotowi mogą podlegać tylko wydatki rzeczywiście poniesione na taki najem.... (OSNC 2012/3/28, LEX nr 1011468, Biul.SN 2011/11/5

Reasumując Sąd uznał, że powód, jako nabywca wierzytelności, mógł się skutecznie domagać uzupełniającego odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego w kwocie 2.052,93zł.

Podstawę żądania odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c. w myśl którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Dlatego też Sąd zasądził kwotę 2.052,93 zł ustawowymi odsetkami za opóźnienie zgodnie z żądaniem pozwu, czyli od dnia 15 lutego 2020 roku do dnia zapłaty.

O kosztach procesu rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c. Strona powodowa wygrała proces w całości, dlatego też była uprawniona do żądania zwrotu kosztów procesu w pełnej wysokości.

Koszty poniesione przez powoda obejmowały: opłatę sądową od pozwu – 200 zł, opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 900 zł – § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Mając na uwadze powyższe należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.